

Warszawa, 04 listopada 2021 r.

ZPP.743.114.2021.MS

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

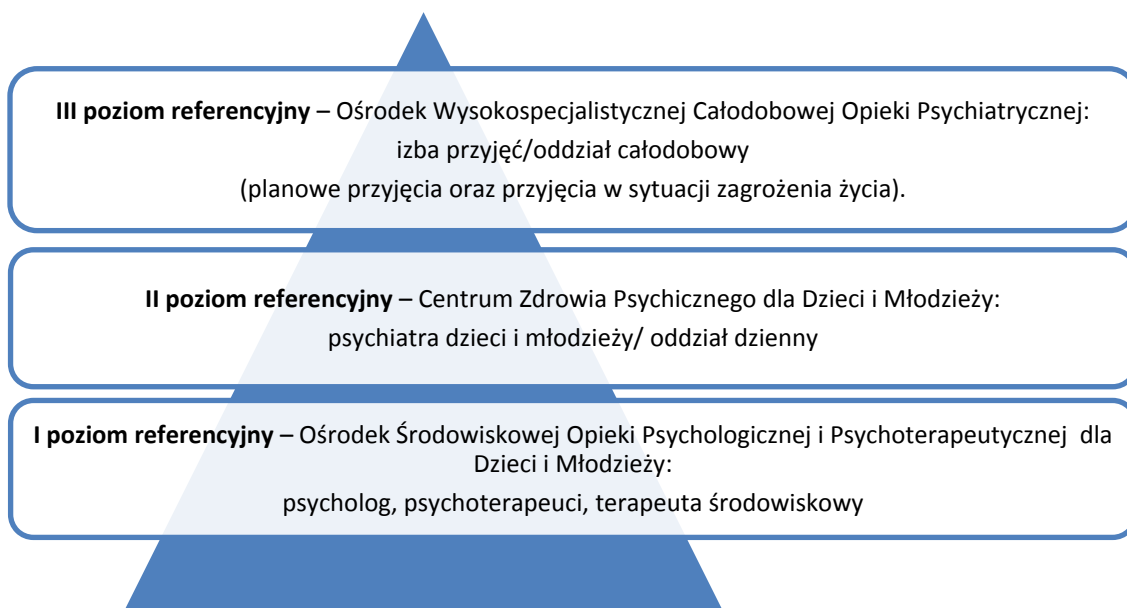
Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pismem o sygnaturze V.7016.86.2021.JK z dnia 4 października 2021 roku, dotyczącym działań zaradczych na rzecz zapewnienia najmłodszym pacjentom dostępu do świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że trudna sytuacja w ochronie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży jest znana Ministerstwu Zdrowia a poprawa tej sytuacji traktowana jest priorytetowo. W związku z potrzebą pilnych zmian w psychiatrii dziecięcej, Ministerstwo Zdrowia przygotowało i wdraża kompleksową reformę systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w oparciu o nowy model udzielania świadczeń.

Nowy model ochrony zdrowia psychicznego pacjentów niepełnoletnich jest wynikiem prac działającego od lutego 2018 r. Zespołu do spraw zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele różnych grup zajmujących się ochroną zdrowia – m.in. wybitni eksperci w dziedzinie psychiatrii, psychologii i psychoterapii. Ponadto zarządzeniem z dnia 28 października 2019 r. (Dz.Urz.Min.Zdr.91) Ministerstwo Zdrowia powołało stanowisko Pełnomocnika do spraw reformy w psychiatrii dzieci i młodzieży.

Nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży składa się z trzech poziomów referencyjnych:

Jednym z podstawowych założeń reformy jest budowa sieci ośrodków, w których pracowałiby psycholodzy, psychoterapeuci i terapeuci środowiskowi. Są to Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane I stopniem referencyjnym. Co bardzo ważne pacjenci mogą skorzystać z oferty tych ośrodków bez skierowania lekarskiego. Takie ośrodki będą udzielać pomocy tym dzieciom, które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii. W przypadku wielu zaburzeń psychicznych, pojawiających się w dzieciństwie, można bowiem udzielić skutecznej pomocy za pomocą takich interwencji jak psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna czy praca z grupą rówieśniczą. Warunkiem jest wczesna reakcja na pojawiające się problemy. Pozwala to nie dopuścić do pogorszenia stanu zdrowia psychicznego pacjenta i uniknąć hospitalizacji na oddziale psychiatrycznym, która jest często trudnym doświadczeniem dla młodej osoby. Jest to kierunek zmian zgodny z obecnymi tendencjami kształtowania systemów ochrony zdrowia psychicznego w innych europejskich krajach oraz zgodny z międzynarodowymi rekomendacjami.

Poza ośrodkami I poziomu, działać będą także ośrodki II poziomu (Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży), gdzie pracować będzie lekarz psychiatra, a pacjenci wymagający intensywniejszej opieki będą mogli skorzystać ze świadczeń w ramach oddziału dziennego. Jeden taki ośrodek obejmowałby wsparciem kilka sąsiadujących ze sobą powiatów.

Wreszcie na III, najwyższym poziomie referencyjności funkcjonować będą Ośrodki wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej. W takich ośrodkach pomoc

znajdą pacjenci wymagającej najbardziej specjalistycznej pomocy, w tym w szczególności osoby w stanie zagrożenia życia i zdrowia, przyjmowani w trybie nagłym. Ze względu na bezpieczeństwo pacjentów konieczne jest aby w każdym województwie funkcjonował co najmniej jeden taki ośrodek. W ośrodkach tych będą się także kształcili przyszli lekarze psychiatry i inni specjaliści systemu.

Nowy model ochrony zdrowia psychicznego został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. poz.1640 z późn. zm.).

Pierwsze ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej (I poziom referencyjny) rozpoczęły działalność w kwietniu 2020 roku. Według aktualnych danych dotyczących konkursów od świadczenia na I poziomie psychiatrii dziecięcej udzielane są w ponad 320 miejscach¹. Obecnie oddziały wojewódzkie prowadzą kolejne postępowania konkursowe. Na kolejnym etapie rozpoczęte zostanie zawieranie kontraktów na II i III poziom referencyjny.

Jednocześnie Ministerstwo Zdrowia przygotowało i rozpoczęło realizację projektu *Wsparcie procesu wdrażania reformy wprowadzającej nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży*. Projekt jest finansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Kwota dofinansowania w ramach projektu wynosi ponad 7 mln zł.

Ponadto przygotowany został program wsparcia psychiatrii dzieci i młodzieży, mający na celu poprawę sytuacji w systemie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, szczególnie w kontekście wyzwań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom epidemii SARS-CoV-2. W ramach programu przewidziane są dodatkowe środki na cele związane z ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – w sumie 220 mln zł ma być przeznaczony m.in. na poprawę infrastruktury i unowocześnienie placówek, przeprowadzenie pilotażowego programu leczenia dzieci i młodzieży nałogowo używających nowych technologii cyfrowych oraz ich rodzin oraz podniesienie wyceny świadczeń gwarantowanych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.

W związku z realizacją programu, do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji skierowane zostało zlecenie na weryfikację taryf świadczeń w ramach

¹ Lista ośrodków dostępna na stronie: <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swiadczeniach/ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy/>

poziomów referencyjnych nowego systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Obecnie trwają prace dotyczące przygotowania nowej wyceny świadczeń, jak również koniecznych zmian legislacyjnych związanych z wprowadzeniem nowego finansowania placówek. Podniesienie wyceny będzie możliwe po zakończeniu ww. prac. Przewiduje się że nowa wycena świadczeń może mieć zastosowanie do umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej od stycznia 2022 r.

Z poważaniem

Waldemar Kraska

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/